

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เขาวชนเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่งของชาติ เพราะเป็นผู้ที่จะต้องเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไป อนาคตของชาติจึงขึ้นอยู่กับความประพฤติของเขาวชนเป็นสำคัญ หากเขาวชนมีความประพฤติที่เหมาะสม เมื่อเติบโตขึ้นก็จะเป็นพลเมืองที่ดี นำความเจริญมาสู่ประเทศช่วยกันพัฒนาสังคมไปในทางที่ดีได้ ถ้าบุคคลในสังคมนั้นได้พัฒนาตนเองให้สามารถติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ปรับตัวได้เมื่อเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ มีความคิดริเริ่มในการทำงาน ได้แสดงความคิดเห็นของตนให้ผู้อื่นได้รับรู้ และรู้จักใช้สิทธิของตนได้อย่างถูกต้องก็จะทำให้เขาสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และยังเป็นการช่วยเสริมบุคลิกลักษณะของตนเองให้ดีขึ้นด้วย สิ่งเหล่านี้เป็นผลมาจากการที่บุคคลได้รับการฝึกทักษะทางสังคมชนิดหนึ่ง ที่เรียกว่า "พฤติกรรมกล้าแสดงออก" (Assertive Behavior) แต่ถ้าบุคคลมีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก (Non-Assertive or Passive Behavior) จะทำให้บุคคลอยู่ในสังคมอย่างไม่เป็นสุข เพราะเกิดความวิตกกังวลจากการที่ไม่ได้แสดงพฤติกรรมนั้นออกมา และเมื่อบุคคลมีปัญหานี้มากขึ้นก็อาจเลือกวิธีที่หลีกเลี่ยงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ตนต้องแสดงออกและมีความวิตกกังวลสูง ซึ่งอาจนำไปสู่การเป็นโรคจิตโรคประสาทได้ในที่สุด (ละเอียด ชูประยูร และคนอื่นๆ 2521: 7-8) นักจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมศาสตร์มีความเชื่อว่าบุคคลผู้ไม่กล้าแสดงออกนั้น เป็นเพราะเขามีความกลัว หรือความวิตกกังวลในสิ่งที่ไม่ควรกลัว ไม่กล้าพูดหรือกระทำการใด ๆ ออกมาทั้งที่เป็นสิ่งที่ถูกต้องและมีเหตุผลพอสมควร ความรู้สึกกลัว หรือความวิตกกังวลในการแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้องออกมานี้จะนำไปสู่ภาวะของการปรับตัวที่ไม่สมดุลย์ และการเก็บกดความรู้สึกกังวลทั้งหลายเอาไว้อยู่เสมอ ก็จะนำไปสู่ภาวะที่ผิดปกติทางร่างกายที่เรียกว่า "Psycho Somatic Syntoms" อีกด้วย (พรรณราย ทวีระประภา 2524: 14-15)

ปัจจุบันอิทธิพลของสังคมในประเทศตะวันตกเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ทำให้เด็กไทยบางกลุ่มมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป ความเกรงใจลดน้อยลง ความก้าวร้าว รุกรานสิทธิมีมากขึ้น ซึ่งเป็นการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม ก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมและนำไปสู่ปัญหาการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2519: 22) พฤติกรรมก้าวร้าว (Aggressive Behavior) นักจิตวิทยาด้านพฤติกรรมศาสตร์ (พรรณราย ทรรศนะ 2525: 35) ให้ทัศนะว่า ในเด็ก การแสดงความก้าวร้าวอาจทำให้เด็กได้รับสิ่งที่เขาต้องการ คนที่ก้าวร้าวจะหยุดนิ่งอยู่ที่ระดับพฤติกรรมของเด็กอนุบาล และปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างผิด ๆ เป็นทุกซ์ต่อความรู้สึกผิดและเจ็บช้ำน้ำใจ คนประเภทนี้มักจะหาเพื่อนได้ยาก และแก้ไขปัญหาในความสัมพันธ์ระหว่างผู้อื่นได้ยาก

ดังนั้นพฤติกรรมที่น่าจะทำให้สังคมไทยพัฒนาไปสู่ความเจริญก้าวหน้าด้วยดีก็คือ พฤติกรรมกล้าแสดงออก ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญอย่างยิ่งเพราะเป็นอุปกรณ์สำคัญของเสรีภาพทางความคิดที่จะเป็นทางนำเอาสติปัญญา ความเห็นของแต่ละบุคคลมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม (อาภรณ์ มหาคำ 2525: 1) แต่เมื่อพิจารณาจากลักษณะของสังคมและวัฒนธรรมไทยโดยทั่วไปแล้ว ปัญหาความไม่เหมาะสมในการแสดงพฤติกรรมของเยาวชนไทยยังมีอยู่มาก เนื่องจากสังคมไทยเป็นระบบสังคมที่ วีรยุทธ วิเชียรโชติ (2513: 35-42) เรียกว่า สังคมแบบไมตรีสัมพันธ์ (Affiliation Society) คือมีลักษณะเป็นสังคมที่เคร่งครัดต่อระเบียบ มีระบบเจ้าขุนมูลนาย และเคารพยำเกรงผู้มีอาวุโส ไม่เป็นอิสระแก่ตนเอง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นโต้แย้งผู้อื่นเพราะมีความเคารพหรือเกรงใจ ประเพณีไทยมักจะสอนให้คนว่านอนสอนง่าย เชื่อฟัง และปฏิบัติตามความเห็นของผู้ใหญ่โดยปราศจากข้อโต้แย้งเยาวชนไทยได้รับความคุ้มครองจากผู้ใหญ่ในสังคมมาก ไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบตนเอง ทำให้ขาดความกล้าในการตัดสินใจ ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ขาดลักษณะของความเป็นผู้นำ โดยเหตุนี้จึงทำให้คนไทยติดนิสัยไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่กล้าพูดกล้าแสดงความคิดเห็น เพราะเกรงว่าเมื่อพูดหรือทำไปแล้วจะทำให้ผู้อื่นไม่พอใจ แม้ว่าตนเองจะไม่พอใจในสิ่งใดก็เก็บเอาไว้ในใจ ฟิลลิปส์ (Phillips: 1965: 46-47) พบว่าคนไทยโดยทั่วไปมีนิสัยเชื่องช้า เยือกเย็น สุขุม ซื่อาย ชอบเก็บตัว เป็นคนนุ่มนวล

มีน้ำในโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ระมัดระวังเรื่องคำพูด ไม่พูดในสิ่งที่ทำให้ผู้อื่นเกิดความไม่พอใจ

ลักษณะของสังคมไทยโดยทั่วไปพบว่า คนไทยส่วนใหญ่นิยมให้บุคคลยอมกระทำตามคำสั่งหรือความเห็นชอบของผู้ใหญ่ การแสดงความคิดเห็นในเชิงโต้แย้งกับผู้ใหญ่มักจะถือเป็นการเถียงและไม่สุภาพ ดังนั้นเด็กไทยแม้จะไม่เห็นด้วยก็จำต้องอยู่ในภาวะนิ่งและรับฟัง ซึ่งนอกจากจะทำให้สุขภาพจิตของเด็กเสียไปแล้ว ยังจะทำให้เด็กมีพฤติกรรมการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมด้วย ในด้านวิธีการอบรมเลี้ยงดูก็พบว่า วัฒนธรรมไทยโดยทั่วไปมีค่านิยมในการพืงตนเองอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับวัฒนธรรมที่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจสูง แม้ไทยส่วนใหญ่จะเห็นในส่วนที่เป็นประโยชน์ต่อพ่อแม่มากกว่าที่จะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อตัวเด็ก เด็กไทยส่วนใหญ่จึงมีประสบการณ์อยู่ในวงจำกัด ไม่กล้าเผชิญหรือกระทำการใดที่อาจเป็นการสร้างสรรค์ กลายเป็นคนที่ไร้ประโยชน์หรือทำความเจริญให้แก่สังคม โดยส่วนรวมได้น้อยกว่าที่ควร (ละม้ายมาศ ศรีทนต์ 2510: 110-111)

เมื่อพิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างเพศชายและหญิงในสังคมไทยพบว่า สังคมไทยเน้นให้ผู้หญิงเป็นผู้มีความสงบเสงี่ยม เรียบร้อย อ่อนหวาน และจะต้องประพฤติตนอยู่ในกรอบธรรมเนียมประเพณีที่เห็นว่าดีงามอยู่เสมอ อันจะทำให้ขาดความเป็นอิสระในตนเอง ส่วนผู้ชายนั้นไม่เน้นความสงบเสงี่ยมอ่อนหวาน แต่มักจะได้รับการอบรมให้มีความแข็งแกร่งและให้แสดงออกมากกว่า ไม่ค่อยจะมีการตำหนิติเตียน เมื่อกระทำการใดผิดพลาดไปบ้าง จึงมักจะมีความเป็นอิสระในตนเองอันจะทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักตัดสินใจด้วยเหตุผลและกล้าคิดกล้ากระทำมากขึ้น นอกจากนี้ลำดับการเกิดของบุตรในครอบครัวก็มีผลต่อการอบรมเลี้ยงดูและความคาดหวังของพ่อแม่ที่ต่างกัน ในส่วนของความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองนั้น อาจกล่าวได้ว่า การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดให้ปรากฏออกมานั้น ย่อมเป็นผลมาจากความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองหรืออัตมโนทัศน์ โดยเขาจะรวบรวมเอาความรู้สึกความคิดที่ว่าตนเองเป็นคนอย่างไร และความรู้สึกของคนอื่นที่คิดว่าตนเองเป็นอย่างไรมารวมไว้เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองนี้จะเป็นความรู้สึกในหลายๆ ด้าน เช่น ทางด้านรูปร่างหน้าตา สุขภาพ ทางด้านจิตใจ เช่น ความรู้สึกนึกคิด การรับรู้ การปรับตัว ความเชื่อมั่น

ในตนเอง และอารมณ์ ซึ่งความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองทั้งหมดนี้จะส่งผลต่อพฤติกรรม การแสดงออกของบุคคลนั้น ๆ ด้วย นอกจากนี้ยังมีผลเกี่ยวข้องไปถึงการประสบความสำเร็จในชีวิตและรวมไปถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเด็กด้วย

จากเหตุผลที่กล่าวข้างต้นอาจสรุปได้ว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออกมีความสัมพันธ์กับตัวแปรเหล่านี้คือ วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ลำดับการเกิด เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษา งานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสนับสนุนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหล่านี้กับพฤติกรรม กล้าแสดงออก ด้านความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ มีงานวิจัย ที่สนับสนุน เช่น แรดเค้ (Radke 1946: 137) บาล์วิน (1948: 291-328) ชอร์บอน (Shoban 1950: 239-246) แมคคอร์ดและโซลา (McCord and Zola 1959: 16) มัสเซน (Mussen 1969: 112-129) เฮอร์ลอค (Hurlock 1974: 234-246) โคลแมน และลี (Coleman and Lea 1978: 5924-A) ประพันธ์ สุทธาวาส (2519: 4-56) ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520: 24-27) ประสาร ทิพย์ชารา (2521: 47-52) สุกัญญา กุลอึ้ง (2522: 3-7)

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง กับพฤติกรรม กล้าแสดงออกมีงานวิจัยที่สนับสนุนเช่น วายลี (Wiley 1961: 129) โทเลอร์ (Alexander Tolor 1976: 157-164) ซิมบาโด (Zimbardo 1977: 59-60) คอนาเวย์ (Roger Nion Conaway 1979: 3915-A) สจ๊วต (Stewart, Charlotte Garrison 1983: 2017-B) กาญจนา พงศ์พฤกษ์ (2523: 60-72)

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างลำดับการเกิด กับพฤติกรรมกล้าแสดงออก มีงานวิจัยที่สนับสนุน เช่น แช็คเตอร์ (Stanley Schachter 1959) คาแกน (kagan 1969: 497-499) ซิมบาโด (Zimbardo 1977: 60-61) ฟอร์เรอ (Lucille Forer 1977: 43-47) การุณี สุหรัาย (2522: 4)

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับพฤติกรรมกล้าแสดงออก มีงานวิจัยที่สนับสนุนเช่น เทอร์แมน (Terman and Miles 1936: 131) วายลี (Wiley 1961: 147) แมคกาย (McGuire 1973: 64) ซิมบาโด (Zimbardo

1977: 64) ฮอลแลนด์สเวอร์ธ (Hollandsworth and Wall 1977: 217-222) มูดี (Moody 1979: 3513) ละเอียต ชูประยูร (2521: 7-19) สุจิตรา พรหมชาติปี (2521: 55-58)

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับพฤติกรรมกล้าแสดงออก มีงานวิจัยที่สนับสนุน เช่น ลาปวง (La Pointe, Karen A 1970: 3-5) เทอร์สโตน (Thurstone and Benning 1970: 431-439) แชมเบอร์ (Chamber and Wilson 1971: 911-917) เบคเกอร์ (Baker and Holzworth 1961: 135-149)

จากแนวคิดพื้นฐานและการศึกษาวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ลำดับการเกิด เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาตัวแปรต่าง ๆ เหล่านี้พร้อมกัน โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกลุ่มนี้กับพฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก แล้วสร้างสมการทำนายพฤติกรรมการแสดงออกจากกลุ่มตัวแปรดังกล่าวที่ให้อำนาจในการพยากรณ์ได้ดีที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมแสดงออกทั้ง 3 แบบ คือ พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าว และพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก กับคุณลักษณะด้านวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ซึ่งจำแนกเป็น 3 ประเภทคือ วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง และวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และคุณลักษณะด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ลำดับการเกิด เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษาในรายละเอียดดังนี้

1. เพื่อศึกษาว่าพฤติกรรมกล้าแสดงออกมีความสัมพันธ์กับตัวแปรวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ลำดับการเกิด เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพียงใด

2. เพื่อศึกษาว่า พฤติกรรมก้าวร้าวมีความสัมพันธ์กับตัวแปร วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ลำดับการเกิด เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพียงใด

3. เพื่อศึกษาว่า พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก มีความสัมพันธ์กับตัวแปร วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ลำดับการเกิด เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพียงใด

4. สร้างสมการทำนายพฤติกรรมกล้าแสดงออก จากตัวแปร วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ลำดับการเกิด เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5. สร้างสมการทำนาย พฤติกรรมก้าวร้าว จากตัวแปร วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ลำดับการเกิด เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

6. สร้างสมการทำนายพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก จากตัวแปร วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ลำดับการเกิด เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

จากการศึกษาวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับตัวแปร วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ลำดับการเกิด เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานดังนี้

1. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกล้าแสดงออก มีรายละเอียดดังนี้
 - 1.1 วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกล้าแสดงออก
 - 1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกล้าแสดงออก
 - 1.3 ลำดับการเกิด มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกล้าแสดงออก
 - 1.4 เพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกล้าแสดงออก
 - 1.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกล้าแสดงออก

1.6 วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ลำดับการเกิด เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรม กล้าแสดงออก

2. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว มีรายละเอียดดังนี้

2.1 วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม ก้าวร้าว

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าว

2.3 เพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าว

2.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าว

2.5 วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมก้าวร้าว

3. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก มีรายละเอียดดังนี้

3.1 วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม ไม่กล้าแสดงออก

3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม ไม่กล้าแสดงออก

3.3 ลำดับการเกิด มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก

3.4 เพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก

3.5 วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ลำดับการเกิด และเพศ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2531 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 กลุ่มโรงเรียน จำแนกตามกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษาซึ่งมีโรงเรียนต่าง ๆ จำนวน 105 โรงเรียน โดยเลือกเฉพาะที่เป็นโรงเรียนสหศึกษา สาเหตุที่เลือกเฉพาะโรงเรียนสหศึกษาเพราะมีทั้งนักเรียนชายและหญิง รวมกัน ซึ่งเป็นสภาพที่คล้ายกับความเป็นอยู่ในสังคมปกติมากที่สุด

2. ขอบเขตของตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตัวแปรที่ใช้เป็นตัวทำนาย ได้จาก ตัวแปรวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ลำดับการเกิด เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรูปของคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียนในภาคต้น ปีการศึกษา 2531

2.2 ตัวแปรตามหรือตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ พฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งจำแนกเป็นพฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าว และพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก ตามคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามวัดพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียน

ข้อตกลงเบื้องต้น

นักเรียนทุกคนตั้งใจตอบแบบสอบถามทุกชุดอย่างเต็มที่ และตอบตามความเป็นจริง คำตอบที่ได้จากแบบสอบถามถือเป็นความรู้สึกที่แท้จริง และตรงตามสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบ

นิยามคำที่ใช้ในการวิจัย

พฤติกรรมกล้าแสดงออก หมายถึง การแสดงออกทางด้านความคิด ความรู้สึกที่แท้จริงให้ผู้อื่นได้รับรู้ อย่างเหมาะสม เปิดเผย ตรงไปตรงมา และเป็นไปตามธรรมชาติ โดยปราศจากความวิตกกังวล ในที่นี้หมายถึง คะแนนที่นักเรียนได้รับจากการตอบแบบสอบถามวัดพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยได้คะแนนรวมในส่วนที่เป็นของพฤติกรรมกล้าแสดงออก มากกว่าคะแนนรวมในส่วนที่เป็นของพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก และพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่น้อยกว่า 5 คะแนน

พฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง การแสดงออกทางด้านความคิด และความรู้สึก ด้วยการกระทำหรือคำพูดที่รุนแรงผิดปกติ อาจออกมาในรูปของการ กัดที่ข่มขู่ ซึ่งอาจเป็นพฤติกรรมที่เป็นอันตรายและกระทำความเสียหายให้แก่ผู้อื่นได้ ในที่นี้หมายถึง คะแนนที่นักเรียนได้รับจากการตอบแบบสอบถามวัดพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยได้คะแนนรวมในส่วนที่

เป็นของพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าคะแนนรวมในส่วนที่เป็นของพฤติกรรมกล้าแสดงออก และพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก ไม่น้อยกว่า 5 คะแนน

พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลมีความยากลำบาก หรือวิตกกังวลในการแสดงความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ ความต้องการต่าง ๆ ของตนเองให้ผู้อื่นได้รับรู้ ในที่นี้หมายถึง คะแนนที่นักเรียนได้รับจากการตอบแบบสอบถามวัดพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยได้คะแนนรวมในส่วนที่เป็นของพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก มากกว่าคะแนนรวมในส่วนที่เป็นของพฤติกรรมกล้าแสดงออก และพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่น้อยกว่า 5 คะแนน

วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ หมายถึง แบบแผนหรือวิธีการที่พ่อแม่ หรือผู้ปกครองใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 แบบคือ วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง และวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ในที่นี้หมายถึงคะแนนที่นักเรียนได้จากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ของ ถิ่น แพเพชร์ (2517)

วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่เด็กรู้สึกว่าคุณเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม บิดามารดาให้ความรักความอบอุ่น มีเหตุผล ให้ความยอมรับนับถือความสามารถและความเห็นของเด็ก และให้ความร่วมมือตามโอกาสอันเหมาะสม ในที่นี้หมายถึง คะแนนที่นักเรียนได้จากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ โดยได้คะแนนในตอนการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มากกว่าคะแนนในตอนการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และแบบทอดทิ้ง ไม่น้อยกว่า 5 คะแนน

วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่เด็กรู้สึกว่าตนเองถูกทอดทิ้ง ขาดการดูแลเอาใจใส่หรือปล่อยให้ทำอะไรต่าง ๆ ได้ตามใจชอบ โดยบิดามารดาไม่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ไม่ให้ความอบอุ่นใจเท่าที่ควร ในที่นี้หมายถึง คะแนนที่นักเรียนได้จากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ โดยได้คะแนนในตอนการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งมากกว่าคะแนนในตอนการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และแบบเข้มงวดกวดขัน ไม่น้อยกว่า 5 คะแนน

วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่เด็กรู้สึกว่าคุณเองไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควร ต้องอยู่ในระเบียบวินัยที่บิดามารดากำหนดให้ หรือถูกควบคุมไม่ให้ได้รับความสะดวกในการกระทำที่ตนต้องการ ในที่นี้หมายถึง คะแนนที่นักเรียนได้จากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ โดยได้คะแนนในตอนการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มากกว่าคะแนนในตอนการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และแบบทอดทิ้งไม่น้อยกว่า 5 คะแนน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง หมายถึง ความรู้สึกที่ว่า ตนเองเป็นคนอย่างไร มีบุคลิกรูปร่างหน้าตา ความสามารถ สติปัญญา และอารมณ์ ความนึกคิด เช่นไร ในที่นี้จะหมายถึง คะแนนที่นักเรียนได้จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของไพจิตร ฝึกเจริญผล (2523) โดยที่ค่าตัวเลขสูงจะหมายถึง การที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูง และในทางตรงข้าม ค่าตัวเลขต่ำก็จะหมายถึง การที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชายและหญิง ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยม สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดามารดาที่แท้จริง หรือในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างไม่ได้อยู่กับบิดามารดา จะหมายถึงบุคคลอื่นที่กลุ่มตัวอย่างอยู่ด้วยเป็นเวลานานที่สุด

ลำดับการเกิด หมายถึง ตำแหน่งที่ต่อเนื่องของบุตรระหว่างพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน ในที่นี้จะนับเฉพาะบุตรที่เกิดในลำดับแรกและบุตรคนอื่น ๆ ที่เกิดลำดับรองเท่านั้น

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียน ในภาคต้น ปีการศึกษา 2531

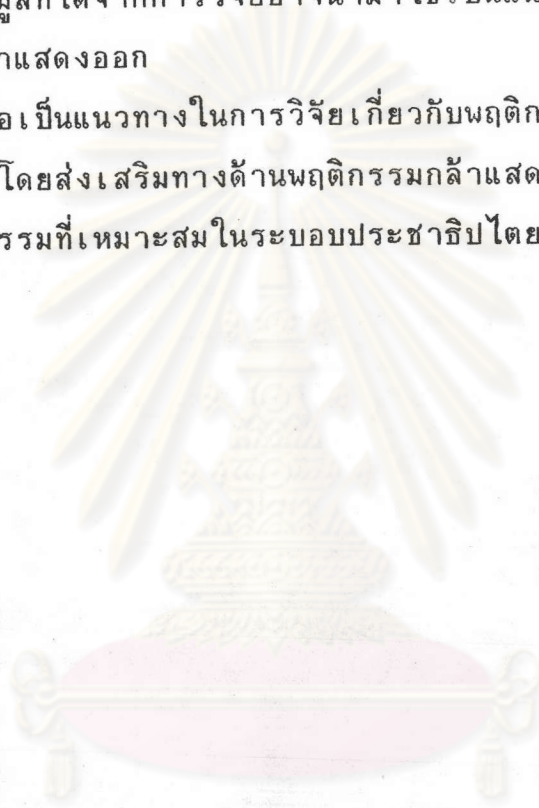
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ทราบว่ามืองค์ประกอบใดบ้างที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมของวัยรุ่นไทย ในด้านการกล้าแสดงออก การก้าวร้าว และการไม่กล้าแสดงออก

2. ข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัย อาจมีส่วนช่วยให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ปรับปรุงและช่วยให้เยาวชนมีพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

3. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยอาจนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดโปรแกรม การฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออก

4. เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกของ คนไทยให้มากขึ้น โดยส่งเสริมทางด้านพฤติกรรมกล้าแสดงออก อันเป็นรากฐาน ให้คนได้แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมในระบอบประชาธิปไตย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย